

Afgørelsen offentliggøres i anonymiseret form

12. september 2001

J.nr. 97-2301-0021

/JDA

A F G Ø R E L S E

(elforsyning)

**Klage fra
over afgørelse af 2. marts 2001 fra
om abonnementsbetaling til**

**[...]
Energitilsynet
Midtjysk Elforsyning(MEF)**

Sagen er indbragt for Energiklagenævnet ved brev af 27. marts 2001 fra [...]. Der klages over Energitilsynets afgørelse af 2. marts 2001, hvorefter tilsynet ikke finder Midtjysk Elforsynings fremgangsmåde ved afbrydelse af elforsyningen i forbindelse med inddrivelse af en restance urimelig, ej heller at MEF har krævet abonnementsbetaling for den periode, hvor elforsyningen midlertidigt var afbrudt.

I nævnets behandling af sagen har deltaget nævnsformand, cand.jur. Jørgen Nørgaard, professor dr. jur. Jens Fejø, professor, dr. scient.adm. Ole Jess Olsen, lektor, cand.jur. & Ph.D. Bent Ole Gram Mortensen, fhv. direktør, cand.polyt. Poul Sachmann.

Energitilsynet har i en redegørelse af 24. april 2001 til Energiklagenævnet kommenteret klagen samt redegjort for sagens faktiske og retlige omstændigheder. Energitilsynets redegørelse har været forelagt [...] og Midtjysk Elforsyning for eventuelle bemærkninger.

Energitilsynets afgørelse

Fra Energitilsynets skrivelse af 2. marts 2001 til klager citeres:

”Den 29. september 2000 har De rettet henvendelse til Forbrugerstyrelsen vedrørende betalingsordning til afvikling af restance til Midtjysk Elforsyning. Forbrugerstyrelsen har oversendt henvendelsen til Energitilsynet, under hvis kompetence det rejste spørgsmål henhører.

....

Af Deres henvendelse af 29. september 2000 med bilag fremgår blandt andet,
at betalingsordning vedrørende et krav på kr. 700,45 er indgået den 22. juli 1999,

- at elforsyningen gør krav på abonnementsbetaling for perioden 7. september 1999 – 31. maj 2000, hvor elforsyningen til Deres bolig har været afbrudt,
- at De finder at elforsyningen er erstatningspligtig for ”direkte omkostninger og tab”, til et samlet beløb af kr. 4.260,
- at elforsyningen efter Deres opfattelse ikke har handlet i overensstemmelse med reglerne i lov om incassovirksomhed,
- at elforsyningen i tilfælde af, at en forbruger er i restance, følger de af Danske Energiselskabers Forening fastlagte retningslinier for restanceinddrivelse og tabsbegrænsning, ...

Af Elforsyningens udtalelse af 29. november 2000 fremgår bl.a.,

- at det af betalingsordningen, indgået den 22. juli 1999, fremgår, at der kan forventes aflagt incassobesøg uden yderligere varsel, såfremt aftalen ikke overholdes,

.....

- at det af betalingsordningen fremgår, at ”følgeskader opstået ved afbrydelse af eltilførslen er MEF uvedkommende”,
- at de anbefalede restanceinddrivelsesregler følges,
- at elforsyningen efter dennes opfattelse ikke er omfattet af incassoloven, og
- at elforsyningen finder, at være berettiget til at opkræve abonnementsafgift (fast afgift), efter at afbrydelse af forsyningen har fundet sted, idet målerudstyret fortsat er installeret.”

Energitilsynet oplyser tillige, at Midtjysk Elforsyning til tilsynets offentligt tilgængelige register har anmeldt ”Bestemmelser for ellevering” og citerer herfra §§ 8, 8.2, 8.5, 8.6., 8.7 og 8.9.

Fra Energitilsynets afgørelse citeres endelig:

”På denne baggrund skal man herefter anføre følgende:

1)

Tilsynets kontrol med priser, aftaleforhold og leveringsbetingelser m.m. omfatter kompetence til – efter forhandling – at gribe ind overfor såvel ulovlige som urimelige forhold.

2) Spørgsmålet om inddrivelse af restancer i tilfælde af manglende betaling for leveret el har tidligere været behandlet af Energitilsynet (det tidligere Elprisudvalg) og indholdet af de af Danske Energiselskabers Forening udarbejdede retningslinier for restanceinddrivelse, der angiver nærmere regler for betalingsfrist, inddrivelsesprocedure (herunder fremsendelse af rykkerskrivelser), betalingsfrister og afbrydelse af elforsyningen, er tiltrådt af Energitilsynet.

De ovenfor gengivne bestemmelser om betalingsbetingelser i Midtjysk Elforsynings ”Bestemmelser for ellevering” ses at være udarbejdet i overensstemmelse med de herfra tiltrådt retningslinier, og de anmeldte betingelser findes ikke urimelige i lovens forstand.

Der er ikke herved taget stilling til, om forsyningsvirksomheden rent faktisk har fulgt de anmeldte restanceinddrivelsesregler. Afklaring af dette forudsætter en egentlig bevisførelse, der henhører under domstolene.

3) Lov nr. 319 af 14. maj 1997 om incassovirksomhed vedrører ifølge lovens § 2 erhvervs-mæssig inddrivelse af fordringer for *andre* og hermed er en erhvervsvirksomheds inddrivelse af *egne* fordringer ikke omfattet af loven.

Midtjysk Elforsynings inddrivelse hos Dem af tilgodehavende for el leveret fra forsyningen til Deres bolig er således efter Energitilsynets opfattelse ikke omfattet af nævnte lov.

- 4) Som anført ovenfor, er det i forbindelse med indgåelse af betalingsordningen af 22. juli 1999 fra elforsyningen tilkendegivet, at skader opstået som følge af afbrydelse af eltilførslen er elforsyningen uvedkommende.

Lignende bestemmelse er, som ovenfor anført, indeholdt i de af elforsyningen anmeldte leveringsbestemmelser, og bestemmelsen findes ikke urimelig i lovens forstand.

Spørgsmålet om betaling af erstatning fra forsyningsvirksomhedens side for skader og tab som følge af afbrydelse af el til Deres bolig må dog i sidste ende afgøres ud fra dansk lovs almindelige erstatningsregler, men dette er også et domstolsanliggende.

- 5) Udgangspunktet for fastlæggelsen af de løbende betalinger til forsyningsvirksomheden bør efter Energitilsynets opfattelse være, at de faste omkostninger så vidt muligt dækkes af indtægter fra faste afgifter og de variable omkostninger dækkes af indtægter fra forbrugsafregning.

Faste afgifter er ikke udtryk for hvor meget el, der er forbrugt, men er forbrugers betaling for at have mulighed for at kunne trække på værkets kapacitet.

Det findes således ikke urimeligt i lovens forstand, at elforsyningen opkræver abonnementsbetaling (fast afgift) også for den periode, hvor elforsyningen til Deres bolig midlertidigt har været afbrudt, idet forsyningen umiddelbart har kunnet genetableres, efter at restancerne er blevet betalt.”

Klagen

[...] oplyser i sin klage af 27. marts 2001, at han 22. juli 1999 indgik en betalingsordning med Midtjysk Elforsyning om en restance på 700,45 kr. med betaling over 2 rater henholdsvis 2. august og 1. september 1999. Klager indbetaler 2. rate fredag den 3. september. Elforsyningen aflægger inkassobesøg på ejendommen den 7. september og lukker for strømmen. Klager finder at fremgangsmåden grundlæggende strider mod almindelig retsfølelse og anfører, at inkassoloven indeholder helt klare regler for bl.a. varsling af inkassohandlinger, som skal sikre at kunden er ordentligt og tydeligt varslet, både m.h.t. at nu finder der rent faktisk en inkassohandling sted og med angivelse af dato og det omtrentlige tidspunkt på dagen.

Klager henviser dernæst til, at det fremgår af betalingsordningen, at elforsyningen, såfremt aftalen ikke overholdes, ser sig nødsaget til - uden yderligere varsel - at aflægge et inkassobesøg ”med risiko for afbrydelse af elforsyningen, medmindre der betales eller stilles sikkerhed for betaling af fremtidigt elforbrug”. Klager påpeger, at denne bestemmelse er skrevet med småt og bedst læses med lup. Yderligere henvises til § 8.9 i elforsyningsselskabets betalingsbetingelser, hvorefter elleverandøren er berettiget til at forlange depositum eller anden tilstrækkelig sikkerhed for fremtidige betalinger, når elleverandøren skønner, at der er risiko for at en kunde kommer i restance eller betalingskrav bliver uerholdelige. Undlader kunden efter ”påkrav at stille depositum er elleverandøren berettiget til at afbryde levering, efter at forbrugeren skriftligt er varslet om afbrydelsen”. Klageren anfører afsluttende at det er vanskeligt at forestille sig hvordan han skulle have kunnet afværge leveringsafbrydelsen.

Energitilsynets redegørelse

Fra Energitilsynets redegørelse af 24. april 2001 citeres:

”Spørgsmålet om en forsyningsvirksomheds mulighed for at afbryde forsyningen til en ejendom i tilfælde af manglende betaling for gennemførte leverancer eller ved misligholdelse af en indgået afdragsordning til afvikling af en restance har tidligere været behandlet af såvel Elprisudvalget og Monopolankenævnet/Konkurrenceankenævnet.

Elprisudvalget har den 7. december 1981 og 5. april 1982 behandlet og tiltrådt vejledende retningslinier for forsyningsvirksomheders restanceinddrivelse udarbejdet af Danske Elværkers Forening. Disse retningslinier, der fortsat bør følges, er den 5. maj 1982 rundsendt til samtlige elforsyningsvirksomheder i Dronningeriget.

Enslydende restanceinddrivelsesregler er i øvrigt gældende for fjernvarme- og naturgasområdet.

De vejledende retningslinier, der danner grundlag for de restanceinddrivelsesregler, som Midtjysk Elforsyning har anmeldt til Energitilsynets register, indeholder specificerede oplysninger om betalingsfrister, rykkerskrivelser, betalingsordning, incassomeddelelse, gebyr for incassobesøg og for genoplukning m.v.

Når dette regelsæt følges, vil restanceinddrivelsen, som udgangspunkt ikke blive vurderet som urimelig i lovens forstand.”

Bemærkninger fra parterne

Klager gentager og uddyber i brev af 25. maj 2001 sine synspunkter.

Midtjysk Elforsyning har ikke yderligere bemærkninger til Energitilsynets redegørelse.

Lovgivning og leveringsbestemmelser

Kollektive elforsyningsvirksomheder skal efter elforsyningslovens § 6, stk. 3 stille deres ydelser til rådighed for forbrugerne på gennemsigtige, objektive, rimelige og ensartede vilkår.

Ifølge lovens § 76, stk. 1, nr. 1 skal priser, tariffer og betingelser for ydelser anmeldes til Energitilsynet. Hvis tilsynet finder, at priser og leveringsbetingelser må anses for at være i strid med bestemmelserne i denne lov, kan tilsynet efter § 77, stk. 1 give pålæg om ændring af priser og betingelser. Endvidere kan tilsynet efter stk. 4 træffe bestemmelse om ændring af forbrugerpriserne, hvis virksomheden har foretaget en disposition, der ikke kan anses for rimelig for forbrugerne.

Vilkårene for Midtjysk Elforsynings levering af el følger af selskabets leveringsbestemmelser af 1. april 1998, hvorfra citeres:

”§ 8 Betalingsbetingelser

Betalingsfrist	§ 8.2 Regninger fra elleverandøren skal betales inden for den på regningen angivne frist.
Overskridelse af betalingsfrist. Restanceprocedure	§ 8.5 Overskrider kunden betalingsfristen, er elleverandøren berettiget til at opkræve gebyr til dækning af sine omkostninger. Elleverandøren inddriver skyldige beløb efter de ”Vejledende retningslinier for forsyningsvirksomheders restanceinddrivelse” udarbejdet af Danske Energiselskabers Forening.
Afbrydelse på grundlag af restance. Ansvar	§ 8.6 Eventuelle følger af, at elleverandøren – i overensstemmelse med de i § 8.5 nævnte vejledende retningslinier for restanceinddrivelse – har afbrudt levering til kunden, er elleverandøren uvedkommende.
Genoptagelse af levering	§ 8.7 Leveringen genoptages, når restancebeløbet samt de med afbrydelse forbundne omkostninger, gebyrer og renter er betalt, eller når der er indgået betalingsordning eller stillet sikkerhed for betaling for fremtidigt forbrug.
Depositum	§ 8.9. Elleverandøren er berettiget til at forlange depositum eller anden tilstrækkelig sikkerhed for fremtidige betalinger, når elleverandøren skønner, at der er risiko for, at kunden kommer i restance eller at betalingskrav bliver uerholdelige. Kontante deposita forrentes til fordel for kunden. Undlader kunden efter påkrav at stille depositum, er elleverandøren berettiget til at afbryde leveringen, efter at forbrugeren skriftligt er blevet varslet om afbrydelsen. Eventuelle følger af en afbrydelse af leveringen - foretaget efter ovennævnte fremgangsmåde - er elleverandøren uvedkommende.”

Af Danske Elværkers Forenings ”Vejledende retningslinier for forsyningsvirksomheders restanceinddrivelse” af 22. oktober 1981 fremgår følgende:

”1. Regningerne skal betales senest til den på regningen anførte betalingsdato. Betalingsfristen, det vil sige tidsrummet fra fakturadatoen til betalingsdatoen, skal være mindst 14 dage. Regningen skal endvidere indeholde en meddelelse om, at der ved en overskridelse af betalingsfristen vil blive pålagt et gebyr.

2. Når det konstateres, at en regning ikke er betalt rettidigt, udsendes en rykkerskrivelse med oplysning om:

- at betalingsfristen er overskredet,
- at der er påløbet et gebyr for overskridelse af betalingsfristen, som vil blive opkrævet over næste forbrugsregning eller årsopgørelsen,
- at der fastsættes en ny betalingsfrist på mindst 8 dage.

Rykkerskrivelsen skal endvidere indeholde en meddelelse om, at der ved en overskridelse af betalingsfristen vil blive pålagt et incassogebyr, samt at der vil kunne afbrydes for elleverancen.

.....

3. I almindelighed skal der gives forbrugeren mulighed for, at restancen kan afvikles efter en rimelig betalingsordning.

Betalingsordningen kan indgås i form af et frivilligt forlig.

De med betalingsordningen forbundne omkostninger betales af forbrugeren.

Medmindre ekstraordinære omstændigheder gør sig gældende, må det anses for rimeligt, at forsyningsvirksomheden kræver restancen afviklet i løbet af 3 måneder, og at forbrugeren sideløbende med afdragene betaler eventuelle forfaldne regninger rettidigt.

4. Når det konstateres, at den under punkt 2 fastsatte betalingsfrist er overskredet, eller en betalingsordning, jf. punkt 3 er misligholdt, meddeles forbrugeren:

- at sagen overgår til incasso/udpantning
- at der er påløbet incassogebyr, som tillægges den aktuelle restance.
- at forsyningen vil blive afbrudt, medmindre
 - a. restancen er indgået forinden, eller
 - b. der stilles sikkerhed for betaling af fremtidigt forbrug ved bankgaranti, kautionforsikring, depositum eller anden tilfredsstillende garanti, f.eks. garanti fra den sociale forvaltning eller
 - c. der oprettes en betalingsordning, jfr. pkt. 3, medmindre incassomeddelelsen er udsendt, fordi en tidligere indgået betalingsordning er blevet misligholdt.

.....

6. Er de under pkt. 4 omtalte betingelser for at opretholde forsyningen ikke opfyldt, aflægges et besøg hos forbrugeren med henblik på opkrævning af restancen. Forsyningsvirksomhedens repræsentant er bemyndiget til at afbryde forsyningen, såfremt betaling ikke opnås. Forbrugeren får ved besøget oplysning om:

- at der er påløbet et gebyr for besøget, som er tilskrevet restancen
- at genoplukning vil ske, når
 - a. restancen samt et gebyr for genoplukning er betalt eller
 - b. der indgås en betalingsordning, jfr. pkt. 3, dog ikke, hvis lukning er forårsaget af misligholdelse af en allerede indgået afdragsordning eller
 - c. der er stillet sikkerhed for betaling af fremtidigt forbrug, jfr. incassomeddelelsen (pkt. 4).

De vejledende retningslinier er 5. maj 1982 taget til efterretning af det daværende Elprisudvalg. Udvalget fandt at det forslag, der var fremsendt, i sin helhed gav et rimeligt betalingsystem med nogenlunde klare og enkle regler, hvor forbrugerne på de enkelte trin i rykkerproceduren orienteres om, hvilke konsekvenser en fortsat manglende betaling vil indebære, og hvilke muligheder, der er for at afvikle restancer. Udvalget lagde bl.a. vægt på, at en forbruger altid skal have mulighed for, også når vedkommende er i restance, at sikre sig fortsat levering gennem sikkerhedsstillelse for betaling af fremtidige leverancer.

Energiklagenævnets bemærkninger

Nævnet lægger til grund, at klager den 3. september 1999 har indbetalt det pr. 1. september 1999 skyldige beløb under anvendelse af den af Midtjysk Elforsyning udsendte giroopkrævning. Endvidere lægger flertallet til grund, at afbrydelsen af strømforsyningen den 7. september 1999 ikke var varslet på anden måde, end at det af betalingshenstandsmeddelelsen af 22. juli 1999 fremgik, at ved manglende overholdelse af aftalen ville forsyningsvirksomheden se sig nødsaget til - uden yderligere varsel - at aflægge et inkassobesøg med risiko for afbrydelse af elforsyningen, medmindre der blev betalt eller stillet sikkerhed for betaling af fremtidigt elforbrug.

Det findes herefter urimeligt og i manglende overensstemmelse med pkt. 4 og 6 i de vejledende retningslinier for restanceinddrivelse, at Midtjysk Elforsyning i forbindelse med inkassobesøget på klagers bopæl uden fastsættelse af ny betalingsfrist og uden særskilt varsel afbrød strømforsyningen. Herved afskar forsyningsvirksomheden reelt klageren fra forinden afbrydelsen enten at dokumentere det skyldige beløbs betaling eller at stille sikkerhed for betaling af fremtidigt forbrug, uagtet det i retningsliniernes pkt. 4 - også for tilfælde, som omhandler misligholdelse af frivilligt forlig efter pkt. 3 - er anført, at der "meddeles forbrugeren" bl.a. at forsyningen vil blive afbrudt, medmindre...". Det bemærkes i den forbindelse, at en forsyningsafbrydelse må anses for et alvorligt indgreb på grund af de potentielle konsekvenser heraf, og at formålet med retningslinierne bl.a. er at give forbrugeren en reel mulighed for at forbygge forsyningsafbrydelse. Dette er tidligere fremhævet i Elprisudvalgets skrivelse af 5. maj 1982."

Energiklagenævnets afgørelse

Energitilsynets afgørelse af 2. marts 2001 ændres således, at den forsyningsafbrydelse, som Midtjysk Elforsyning har foretaget uden særskilt varsel, ikke findes at opfylde rimelighedskravet i elforsyningslovens § 6, stk. 3. I øvrigt stadfæstes afgørelsen af de af Energitilsynet anførte grunde.

Afgørelsen er truffet i henhold til § 89 i lov nr. 375 af 2. juni 1999 om elforsyning med senere ændringer.

Energiklagenævnets afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

P.N.V.

Jørgen Nørgaard
Formand

/Joy Hougaard R. Dam